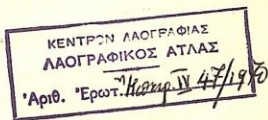

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Συν. 1969 / 16/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ..Η.. λίπανει ..ἐγένετο.. μόνον.. δια..μόφρον..
 ...If ..εν..(βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων)..

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..Από τοῦ 1950 μετὰ ἐκτελέσεν...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..Τὰ σιδηροῦν ἄροτρα καὶ οἱ γεωργ. μηχαναὶ μέχρι σήμερον χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὸ 1930

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ..ἐχρησιμοποιεῖται τὰ κανονικὰ καὶ ἡ ὑπομήθεια τὴν ἐγένετο ἐκ σιδηρουργαῶν τῆς πόλεως Π. Παντοφάνου

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

χειρολαβὴ 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ..Από τὸν 1962...

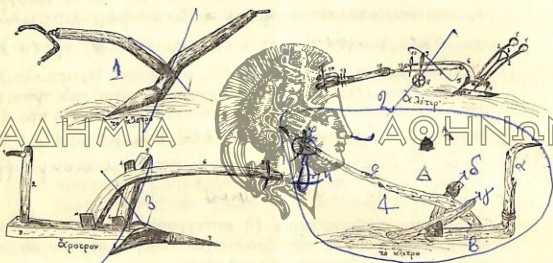
3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *διδ. χειρ. μεθ.*

5) Μηχανή ἀλωνισμού *...*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκεύαζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ο. μάθη. χειρ. μεθ. μεθ.*
... κατασκευάζει... και κατασκευάζει...
... και χειρ. μεθ. ...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ἰχθυογραφία τοῦ ἀροτ. 4... 11.

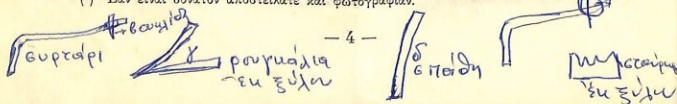
2. χερσολογία... 7. ε. γυρτάρι... 12.

3. ἀλκιδρομίδα... 8. ρ. μ. ψυλίδας... 13.

4. ρ. σ. χ. κ. α. λ. ι. α. 9. η. λ. ο. ν. ι. α. 14.

5. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. 10. δ. γ. α. β. γ. δ. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχθυογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...Τὸ ξυλινὸν ἀρότρον ὑνὶ ἰσχυροποιεῖται καὶ
...χρησιμοποιεῖται εἰς ὅλην καὶ εὐρέως...
.....

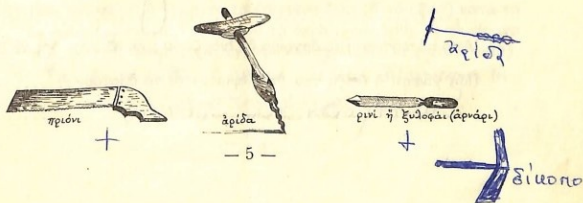
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἢ το (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, εἰς ὅλην καὶ εὐρέως

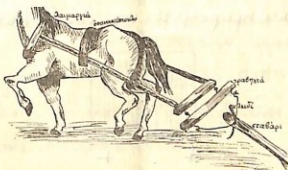

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

..πριόνι, σκεπάρνι, εἰκοπο καὶ ἀρίδι...
..ξυλοφαῖ, ἀρίδι.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.... *Τριχιά και φυχός...*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *Τὰ ὄργωματα καὶ τὴν
..σποράν ἐγίναντο ἐπὶ τοῦ ἀνδρός...*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον, (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Πρῶτον γυμνῶνται τὰ
..βόδια διὰ τοῦ φυχῶν καὶ ἐπὶ τὸ βόδιον
..ἰστέναι τὸ ἄροτρον.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Τὰ βόδια
..ἐπὶ ἀνωτέρω καὶ τὸ ξύλινον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
.. *Με σχοινί τὰ βόδια ἐπὶ καὶ δεμένα ἐπὶ
..τὰ κέρατα καὶ τὴν χειρὰ αὐτοῦ.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Συνήθως. οὐ φέρει. ὀργωνοῦται πρῶτον. μετὰ*

.. ἢ δὲ. ἑρπῆς. τὸ λεγόμενον διαβάσει. καὶ μετὰ γίνεται ἡ ἐργασία τοῦ δευτέρου ὀργωματος. γίνεται ἀπὸ ἀπὸ

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς: *τοῦ αἱ.*

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Τὸ πρῶτον ὀργωμα γίνεσθαι...*

Τὸν κῆπον τον (ἀροτριάσει). τὸ φθινόπωρον καὶ...

.. συνήθως τὴν ἀνοιξιν. τὰ β! καὶ γ! ὀργωμάτα

.. γίνονται. διαβάσειται.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Μετὰ τὸ πρῶτον ὀργωμα καὶ κηποι. ἐκτελεσθῆναι

ἐκτελεσθῆναι. τὰ β! καὶ γ! ὀργωμάτα. τὸ διαβάσειται καὶ τὴν διατάξιν

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Φεμ. ἐν. ἢ δὲ. ἔτη.....

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Συνήθως. δὲ. (2.)*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *τὸ δισάκι....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

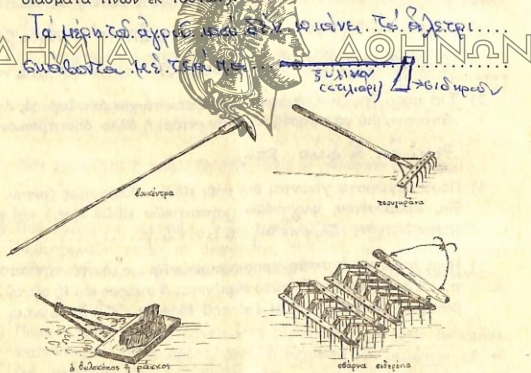
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . *ἡ. β. σ. μ. ἐ. ν. ρ. α. κ. ἡ. τ. ς.*

.. εἶναι. ε. σ. ἡ. ρ. α. ν. .. α. τ. ρ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. ..
μα. ἡ. α. ν. ..

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); . *ἡ. β. σ. μ. ἐ. ν. ρ. α. κ. ἡ. τ. ς.*
.. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. ..

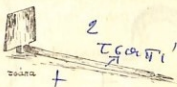
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπῃ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

Τὰ μέρη τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ ἐν ᾗ γίνονται τὰ ἔργα...
δυνατότητα. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. .. ἡ. α. ν. ..

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 1 + 1) Τάπα. 2) Τελατρί. 3) Κουμάς.
 Τελατρί.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν.
 Οὐρανὸς ποιεῖ. Μίχελ καὶ οὐρανὸν εἰς. Χωρὶς. Ἰδίαν. ὀνομασίαν.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.
 Αὐτὸν ὑπάρχει. Διαφορὰ γεωμ. ἑπιμεραταί.
 Τὸ. ἀργαλὸς. ἑδράς. Αὐτὸν. ὑπάρχει. διαμερίσ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
 Οὐ. ἰδίαι. οὐ. ἄλλοι.
 Οἱ. τινες. χρησιμαποιοῦται. καὶ. οὐ. καὶ. ἄλλοι.
 καλλιεργεῖται.

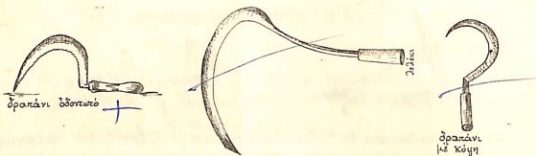
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραχιές) καὶ ἄλλως.
 ἢ. ἐπὶ. ἔργον. με. τὸ. φυτόν. καὶ. οὐ. καὶ. ἄλλοι.
 ἢ. ἀντί. ἔργον. λα. ἔργον. εἰς. τὸ. ἔργον.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Ὁ θερίτης...
 ...θρίνεται καὶ θρίνεται καὶ σήμερον διαδοικτω...
 ...τοῦ δρεπάνου...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. Ὁρίσαστε
 ...ἐν χρήσει... τοῦ δρεπάνου...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Κοσά...

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ὀδοντωτή...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;...

ἦν... ἀνιψέρε...

- 5) Ποιος κατεσκεύαζε αυτά τα θερσιστικά εργαλεία (π.χ. τα δρεπά-
νια κ.ά.) .Οι Γ.Ι.διδασκαστοί (χυφταί) .εξ. και πρόχει.

.....

- 6) Ἡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . Μόλις. το. ἐκπρι. ἐκρίζω. κλπ..

.....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. Ἀπαντα. θερίζονται. ἐκ. ὕψος. 0.30.-4.0.
ἐμβαρυνται ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

ΕΛΑΤΡΟΒΤΗΛ από τον... (signature)

- 2) Οί στάχυνες που έμεναν (ή μένουσιν) εις τό χωράφι μαζί με την ρίζαν μετά τόν θερισμόν πώς έλέγοντο (ή πώς λέγονται).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; Τὰ δράγματα (χεριές) τὰ ἀποθέτουν
ὡς τὰ ἔδαφος οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ καὶ πάλιν ἀντὶ τούτου -
... θά ν. τὸν ὁ θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα.....

... 0.001 V. (0.001 V) ... 0.001 V. (0.001 V) ... 0.001 V. (0.001 V) ...

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). οἱ χερίδες τοιαυταὶ εἶναι 5-6 καὶ ὥστε οἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων νὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ σχηματίζονται ἐπὶ τὰ χερσὶ βαλόντες

..... το Καρόδο 3x 22 1973

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. 5.-6. δράγματα. μάνων. ἐ.ναι. χερσὶν
 .πολλὰ. χερσὶν. μαζὶ. ὑπὲρ. τῶ. 20. μάνων. ἐ.ναι. δέξιν

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ὡς. ἐπὶ. τῶ. ἀχέειν
 .θερίζω. αἱ. γυναῖκες. καὶ. οἱ. ἄνδρες. δέ. νυν
 .τὰ. χερσὶν. καὶ. τῶ. νυν. τῶ. τοῦ. αἱ. δέ. οἱ.
 .αἱ. καὶ. μὲν. καὶ. οἱ. καὶ. δέ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ.
 .ἐπαγγελματίαι. θερίζω. δὲ. ὑπάρχουν
 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν). ἔ. π. α. ν. ὡς. ὡς. οἱ. καὶ. οἱ.
 .ν. ὡς. ὡς. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ.
 .καὶ. γίνεσθαι. δ. ὡς. ὡς. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πογῇ ἡ μέση των) ; ἐ. π. α. ν. ὡς. ὡς. οἱ. καὶ. οἱ.
 .καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ.
 .καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ. καὶ. οἱ.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; ~~ἔδιδετο~~

.. ὡρὸς αὐτῆς .. ὡς .. ὡρὸς .. τῆς ἡμέρας .. ἡμερῶν ..
.. ἢ .. τριτῇ, Τεταρτῇ, καὶ Παρασκευῇ

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ~~ἔτραγουδῶν~~

.. τραγούδια, δημοτικὰ, τῆς ἀρχαίας καὶ ἐκείνης ..
.. ξενίτις .. Δὲν ἔχον ἰδιαιτέρως τοιαυτὰ ..
.. ἢ ἀπαιτῶν τὴν καταγραφήν

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομέρως ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ~~μετὰ ἀπο. 2 η. β.~~

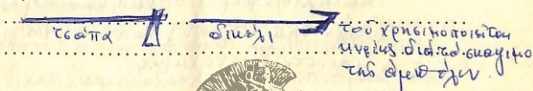
.. ἡμέρας .. ἀπὸ τοῦ θέρους καὶ καὶ αὐτοῦ διεπικαύτο ..
.. ἢ .. ξηραντοὺς τὸ βραδύ .. ἢ τὰς ὡρὰς ..

.. ὡρὰς .. ὡρὰς .. ἐν τῇ τῇ .. καὶ 20 σταυροειδῶς δεμάτια καὶ τὸς ὡρὰς αὐτῆς διὰ νὰ κωλύσῃ οἱ καρπὸι —

— 16 —

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ σπορά ἢ
 ..τοῦ φύτευμα τοῦ πατάτος γίνεται περί
 ..τοῦ τέλη Μαρτίου με' ἀρχὴς Ἀπριλίου...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, με' ἄροτρον ἢ με'
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *τοῦ βγάλισμο τοῦ πατάτος γίνεται
 με' τρεῖς ἢ διμεχί...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα με' ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *τοῦ εἰσχωρεῖται
 ..τοῦ, τοῦ κριθῶ. με' τοῦ βρώμετο. ἐκρημιμοποιεῖται
 διὰ τροφῆς ζώων. ἀγρῶ. ὁλωνίξετο. ὁλῶ. ὁλῶ
 ..διὰ ν.α. τεμαχισθῆ. καὶ. γίνῃ. μαλακόν...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ με' ποῖον ἐργαλεῖον, (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *ἐθερίζετο με' δρέπανον με' τα κατὰ ἡμερὶν
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρημιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Μετά· τὴν· ξήρανσιν· τὰ· χορτὰν·
 συνενεωτρεῖν·εἰς· κατὰ· μικροῦς· σωροῦς·.....
 ..μὲ·διμετρίαν· ἢ· πηροῦ·σαν· καὶ· ἐκχυλίσας

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τὰ ἄλωνα ἢ εἶναι ἐν τῷ αὐλῷ. τὰ εὐπεισοῦ ἢ ἐν ἀβλῷ. ματαλλῶν. κ.ρ.σ. ἄπει. γ.μ.α. ἄεργ. ριὰ τὸ. λ.ί.χ.κ.β.ρ.α. Σ.π.αν.ί.α.ς. τὰ ἄλωνα κ.β.κ. ρ.ί.ν.ε.τ.α.ι. μ.α.ί. ε.τ.ο. ἡδ.ιο. τὸ χωράφι.*

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλλωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τίνας τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωφάν ;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ;
- Διὰ τὰ δεμάτια καὶ τὰ ἐλῆνι λύνονται μισά τοπο-
θετοῦν καὶ (β. τὴν β. α. ε.) , ἢ δηλωτικῶς καὶ εἶναι.
ὁ δὲ φαν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; ..Τὸ ἀλ. μ. ν. ι. ὑπῆρχε
ἐν τῷ χωρίῳ.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; . Α.Ε.Ν. Ν.Π.Α.Ρ.Χ.Ε.Ι. Μ.Ρ.Ε.Μ.Ε.Ν.Η. Δ.Ε.Λ.Ε.Ι.Σ. ..
..Τὸ ἄλωνι κατασκευάζεται καὶ ἐκτὸς ..
..αὐτῆς τοῦ ε.στ.κ.α. καὶ οὐκ ὑπάρχει κατὰ ..
χλὸς χωρὸς.

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... Τα...

...ἀλλὰ νῦν ἀντήκει· μόνον ἐξ ὑμῶν αἰσχρογένηται.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ὁλώνισμα καὶ πότε λήγει; τ_0 ἀλκύνεισιν
ἀρχεται. θ $\mu\kappa\eta$ $\delta\mu\zeta$ ἀπὸ τ_0 20. $\gamma\alpha\lambda\lambda\iota$ $\mu\alpha\iota$ λήγει. $\omega\pi\acute{o}\varsigma$ 15πρ
ἀφ' ὧν εἶσαν.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χύματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέ-
δισμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). Τὰ βυνηδία τετρα...

ΕΙΝΑΙ ΧΑΡΑΔΑΧΥΝΤ. ΥΠΕΡΧΕΙΝ. ΟΡΜΕΣ. ΚΑΙ.

..ω.α.λ.λ.α. ..π.ε.τ.ρ.ά.λ.ι.ν.α. ..β.ε.λ.λ.ι.σ.σ.ο.ν. ..ε.τ.ρ.α.μ.έ.ν.α. ..μ.ε.λ.λ.ι.σ.σ.ο.ν.

- 8) Πως επισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἑκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξενος τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρυν). Πρὸ τ.α.λ. ἀλ.ωνι.σ.μ.α.τ.ο.ς. .ματ. ἔ.τ.ο.ς.

..Επιβουλεύεται το.. αλόνι.. δι'επαλξίγας.

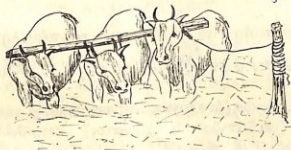
... δαπέδον καὶ τοιχίματα διὰ πλινθῶν...

...να φανταστώ μετέωρη και άχυρα...

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. ΟΧΙ

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

· τω σωματι τῆς κα. τῆς χερσὸς α. μὴ μὴ καὶ τ. τῆς
· ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ἀπὸστασιν. τῆς οὐ. ἐν τῇ κα.
· μέτρῳ. μετρήσας αὐτὴν γὰρ καὶ τὰ πρὸς τὰ καὶ ἄλλα
ἐξ ἡμερῶν αὐτῆς

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-

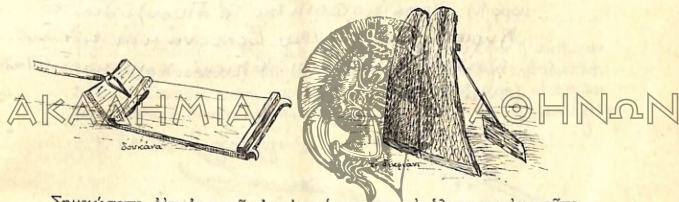
Πολυάρχου τοποθετείται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
φαιῦ ἐξελινος στυλός, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρουλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ τὰ συγκρατῶν-
ται ἀπὸ τὸ ἑτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε τὰ περιφέρωντα κυκλι-
κῶς, «ὡς ἔρχονται γυρεῖς», καὶ οὕτως τὰ βόσκον τὰ σάαχα. 6.5. .

..το μένος τοῦ Ἰησίου τοποθετεῖται ἑστῆς μορφῆς,
 ..ἐκ τοῦ λανθάνοντος καὶ ἀφανοῦς τοῦ ἀποκρυφίου.
 ..ἐκ τοῦ κρυφίου τοῦ ἀφανοῦς καὶ ἀφανοῦς τοῦ ἀποκρυφίου...
 ..ἐκ τοῦ κρυφίου τοῦ ἀφανοῦς καὶ ἀφανοῦς τοῦ ἀποκρυφίου...

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). ^{τὸ εἶδος}
 ..δένεται ..ἀπὸ τοῦ ..μεταξὺν ..(μακροτέρως μακρόν
 ..στρεψύρα καὶ καδὺς ἐρχεται χύρω τὰ ἐκὼν
 ..τοῦ λυγροῦ τοῦ τὰν ἀσπύρου... ὅταν μακρυνθῇ
 ..ὅλο... ἐστὶν ἡ ἀμυνιστικὴ δύναμις τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἀμυνιστικὸν φέρει

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ...

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .. Ο. α. λ. ω. —

.. νύκτας. ἀρχίζει. ἐξ ἐξ. 10 π. μ. . . μὰς. διακό-
πτεται. . . με. αὐτ. δύνειν. . . τὸν ἥλιον. δια. ν. α. .
.. ἐπαναληφθ. αὐτ. . . ἐπομένην.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Χρησι. μο. αἰ. εἶ. ται. τ. δ. δικούλι. δια. τ. . . .

.. βύρεια. τ. α. α. λ. ω. . . ὥστε. ν. α. β. κ. κ. κ. ε. τ. α. ν. . .
.. ε. τ. α. χ. ι. σ. . . α. λ. ω. ν. ε. ι. τ. α. . . ε. π. ι. σ. ι. σ. . . χ. ρ. ε. ν. ι. μ. α. π. ε. ι. τ. α. .

.. μ. α. ι. τ. ο. . . δικούλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

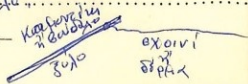
ΑΘΗΝΩΝ

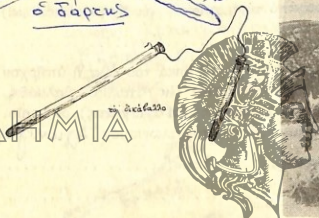
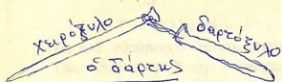
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ; ... μ. α. λ. ω. ε. α.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

.. Αἰ. ε. π. κ. ὀ. β. ε. ρ. γ. ι. ν. τ. α. β.
.. μ. α. λ. ω. ν. ε. ι. τ. α.

20) Τò κοπάνισμα τῶν σταχῶν ἐγένετο εἰς τὸ ἀλῶνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακά ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). Αἰσ. καμπυλωτοῦ. ἔνδοθεν.
ἔξωθεν. ὡς φανερὰ. ρεβιθῶν καὶ τῶν φοιτῶντων ἐν τῇ τῶν...
ἄλλῃ διηρησμένων μετὰ τὸν πόλεμον.

Ὑπὸ πρόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; *Τὸ ἀλμυρὸν γίνεται διὰ τῶν μεγάλων*
πυρρῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν χωτόνων ἢ συγγενῶν
ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἐθιμῶν ἀλμυρῶν.....

21) Ποῦ ἐτοπιοθεοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) ^{Η. Μ. Ρ. Ν. Ν. Ν.}

... ἀχύνονται. ἢ διὰ τοῦ στρώσεως. καὶ ἀφ' ὧν
... ἡ λειώματις. ἢ διὰ τοῦ κοπῆς. καὶ τοῦ σταχυῦ.
... ἡ λειώματις. ἢ διὰ τοῦ κοπῆς. καὶ τοῦ σταχυῦ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ^{Ν. Χ. Ν.}

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

... οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες. σωρεῖται. ἢ
... τὸ δικριάνι. ἢ τὸ δικιργιάνι.

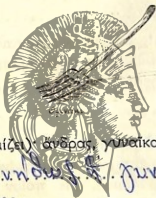

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ὁ σωρός...*
ἔχει εὐχὴν... στερογγυλὸν... καὶ οὐδὲν ἔκρεν
ἔθιμον ὑδάρι...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *τὸ ἀνέμισμα γέγνηται*
λίχνισμα... καὶ μὴνέται... μετὰ στερογγυλόν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ὁμοιβῇ ;
λίχνᾷ συνήδους... γυναῖκα... εἰδικὸς λιχνιστὴς
δὲν ὑδάρι...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
κόντυλα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μετὰ δριμόνι

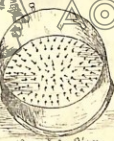
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

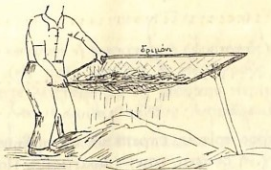
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο πάλιο δερμάτινο

κόφρος ἢ ἀρυλόρος

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ...

... γίνεται... με το... βερμύνι το οποίο αντρί-
... γεται ελ. βερμύνι και συνεχώς κινείται.

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν : Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

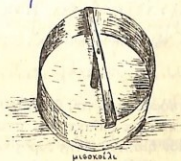
ΣΥΝ. ΑΝΤΙΣΤ. ΟΥΔΕΝ. ΕΝΟ. ΧΙΝΤΑΙ

8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. οὐδὲν

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

- 1) γυναικόν... 30%... υπέρ... τῶν... Ἀγίων (καί... γυναικόν)
2) τῶν... δούλων... 10%... υπέρ... τῶν... Ἀποστόλων... μόν
3) ... 3%... τῶν... κοινῶν... γῆ...

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) το παπαδιότικο, πασα εμπορεύων αναφέρει επί ευρυτανί. (1890-20-3)
β) το άγροφυλακιότικο, αγροφύλακας ή αγροφύλακας επάγγελμα (δραματίας)
γ) το γυφτιότικο, ένα τσάκι (20 βιβλίο) πασα εμπορεύων
δ) το αλωνιότικο κλπ. _____

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτειακῶν (ὄνομα,
χωρητικότητα, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχθυογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν). Τό... τεύχος... ἀριθμοί... 20 οὐκ... καὶ
...ἐφυγέτω... εἰς τὸν σταθμόν (καταλείπει).....

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς). Τὰ ἐνδοκεῖματα ἐκφορᾶται κτλ...

[illegible]

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; τὸ ἄχυρον σταθωθεῖται ὡς
καὶ ἐκ τῆς ἐξ ἄχυρων ἢ... ὀμβρίων τοῦ ἀχυνίου
σταθωθεῖται ἐν ἐνὶ ὄρνιθι καὶ γυμνὰ καὶ τὸν εὐμενέστερον
κατακλινῶν ὁ λεγόμενος « στοχὸς »

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διάλογη τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ἢ... διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο καὶ γίνεται
κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διάλογη τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... καὶ... ὡς ὅταν... τῆς θύρας ἢ ἐκ ἐργαλείων κλπ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται
πρὸς ποῖον σκόπῳ καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

... ψαλῶν καὶ γυμνὰ καὶ ἐπὶ τῇ νύκτι ἐκμασῶν

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἄναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Φωτιάς... ἀνάβηται... κατὰ... τὰς Ἀποκριάς
... τὸ... ἐξημέρη...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; τῇ Κυριακῇ

... τῇ... Ἀποκριῇ καὶ τῇ... Τυροφάγῳ καὶ
... μετὰ τὸ... εὐχέλων... κατὰ τὴν ὥραν... 21... ἡμέρας
... τὰ μεσάνυχτα... ἐν τῇ... Πλατείᾳ τοῦ... Χυρῆν...

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

ἡ Ἀχαιὸν φῖα.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

ἡ γυνὴ ἀνάδωται ἀπὸ νέους εὐνήδων
παῖδων.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖου μέρους; Τὰ ξύλα εὐνήδων

τὰ παῖδων οἱ κοῦρεῖ καὶ μεγάλες γυναῖκες
ἀπὸ δὲ καὶ τῶν.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μετὰ τὰ ἄνθρωποι γυναικὲς ἀρχίζουσιν.....

τὰ παῖδων εὐνήδων ἀφαιρῶνται.....

τὰ παῖδων καὶ ἐκείνη γίνεται ἡ συγκέντρωσις.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα. Χοροὶ, ᾠδαί, κρότοι,

θόρυβοι καὶ ᾠδαὶ τὰ δῶσι καὶ ᾠδαὶ
τῶν γυναικῶν.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ὁ χορὸς εὐκλείφεται καὶ δὲ καὶ τὴν δὲ καὶ
τὴν γυναικῶν αἰσὶν ἐκ τῶν δὲ καὶ τῶν
τῶν γυναικῶν.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

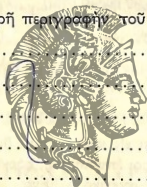
Οὐδέν

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

7

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙΘΕΡΜΗΤΗ ΑΗΜΟΙ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Β ΕΚΤΛΑΔ ΕΡ. ΠΑΝΝΙΝΟΝ

Αριθ. Πρωτ. 9312

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ Κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΑΗΜΟΙ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΕΙΣ
Koufseir

ΑΚΑΔΗΜΙΑ